

Олекса Стефанович почав у нас бувати (в Празі) в середині 1930 років. Він був «тихий гість». Коли бачив, що в хаті більше гостей, виходив скорше. Коли були «свої», сидів довго. Говорив небагато, але уважно слухав, і, відчувалось, що йому приємно бути в родинній атмосфері... Думаю, що в нього було ще три-чотири родини, де він бував, але таких родин було небагато. Зате на українські концерти, доповіді, театральні вистави — ходив часто. Також часто заходив до української їдальні, не обідати, а побачити людей.

Після одної театральної вистави — давали «Верховинці» — приніс і дослівно всунув мені в руку, як нікого не було в кімнаті, два вірші. Він не чекав, аж я їх прочитаю, а негайно відійшов. Амбітний поет... О. Стефанович заробляв тоді в такий спосіб: доглядав хлопчика (вже не дуже маленького). Батьки не хотіли давати хлопця до шпиталю, де живуть недорозвинені, а воліли тримати коло нього доглядача. Хлопець дуже прив'язався до пана Олекси. Батьки це цінили, тому добре ставились до нього. Очевидячки, заробляв дуже, дуже скромно. Українці звернули увагу на не зовсім відповідний спосіб заробітку поета і запропонували йому викладати в українській гімназії. Олекса Стефанович подякував, але відмовився. Він боявся, що, як включиться до гурту педагогів, то втратить свою волю. Любив бувати, де багато людей, але лишався збоку. Був самітник по натурі, тому не одружився, навіть лякався думки про одруження... Над віршами працював довго, але не вимучував знайомих читанням, не нагадував постійно, що він поет. Був надзвичайно скромний, але в деякі моменти можна було відчувати, що знає ціну своїй поетичній творчості, в тому пункті мав амбіцію. Все ж був у нього і егоїзм естета. Коли пані, в якій він роками бував, мала удар серця, Стефанович не захотів відвідати її у шпиталі, бо хотів зберегти її образ таким, як до недуги. В 30-ті роки вчилась в університеті панночка, звали її Ліда, була гарна. Ніхто ніколи не чув, щоб Стефанович залицявся до неї. Минали роки, якось він сказав мені: «Що з панною Лідою? Раніш в неї була на обличчі якби думка. Тепер її нема, і вона інша.» ...Як він це помітив? — Подумала я...

В Америці став старший, з'явилися недуги, і нервовість, і манія переслідування. Нічого подібного в Празі не було. В цей останній період я його не бачила, а пригадую таким, яким ми знали і любили його в Празі, коли він чомусь нагадував мені вовка, але симпатичного вовка.

Текст наводиться за збірником « [Олекса Стефанович. Зібрані твори](#) ». Уривок зі статті «Складний портрет поета як людини».

